

DÃY SỐ

CẤP SỐ CỘNG – CẤP SỐ NHÂN

BÀI 1: DÃY SỐ

LÝ THUYẾT.

I. KHÁI NIỆM

Mỗi hàm số $u : \{1, 2, 3, \dots, m\} \rightarrow \square$ ($m \in \square^*$) được gọi là một dãy số hữu hạn.

Do mỗi số nguyên dương k ($1 \leq k \leq m$) tương ứng với đúng một số u_k nên ta có thể viết dãy số đó dưới dạng khai triển: $u_1, u_2, u_3, \dots, u_m$, trong đó u_1 là số hạng đầu, u_m là số hạng cuối của dãy số đó.

Mỗi hàm số $u : \square^* \rightarrow \square$ được gọi là một dãy số vô hạn.

Do mỗi số nguyên dương n tương ứng với đúng một số u_n nên ta có thể viết dãy số đó dưới dạng khai triển: $u_1, u_2, u_3, \dots, u_n, \dots$

Dãy số đó còn được viết tắt là (u_n) .

Số u_1 gọi là số hạng đầu, u_2 gọi là số hạng thứ 2, ... $u_n = u(n)$ là số hạng thứ n (hay số hạng tổng quát) của dãy số.

Nếu $u_n = C, \forall n \in \square^*$ thì ta nói (u_n) là dãy số không đổi.

II. CÁCH XÁC ĐỊNH DÃY SỐ

Thông thường một dãy số có thể được cho bằng các cách sau:

- Dãy số cho bằng liệt kê các số hạng
- Diễn đạt bằng lời cách xác định mỗi số hạng của dãy số đó.
- Dãy số cho bằng công thức của số hạng tổng quát
- Dãy số cho bằng phương pháp truy hồi

Cách cho một dãy số bằng phương pháp truy hồi, tức là:

Cho số hạng đầu.

Cho hệ thức truy hồi, tức là hệ thức biểu thị số hạng thứ n qua số hạng đứng trước nó.

III. DÃY SỐ TĂNG, DÃY SỐ GIẢM VÀ DÃY SỐ BỊ CHẶN

Dãy số (u_n) được gọi là dãy số tăng nếu ta có $u_{n+1} > u_n$ với mọi $n \in \mathbb{N}^*$.

Dãy số (u_n) được gọi là dãy số giảm nếu ta có $u_{n+1} < u_n$ với mọi $n \in \mathbb{N}^*$.

Chú ý: Không phải mọi dãy số đều tăng hoặc giảm. Chẳng hạn, dãy số (u_n) với $u_n = (-3)^n$ tức là dãy $-3, 9, -27, 81, \dots$ không tăng cũng không giảm.

IV. DÃY SỐ BỊ CHẶN

Dãy số (u_n) được gọi là bị chặn trên nếu tồn tại một số M sao cho

$$u_n \leq M, \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Dãy số (u_n) được gọi là bị chặn dưới nếu tồn tại một số m sao cho

$$u_n \geq m, \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Dãy số (u_n) được gọi là bị chặn nếu nó vừa bị chặn trên vừa bị chặn dưới, tức là tồn tại các số m, M sao cho

$$m \leq u_n \leq M, \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Lưu ý: + Dãy tăng sẽ bị chặn dưới bởi u_1

+ Dãy giảm sẽ bị chặn trên bởi u_1

II HỆ THỐNG BÀI TẬP.

DẠNG 1: TÌM SỐ HẠNG CỦA DÃY SỐ

Bài toán 1: Cho dãy số (u_n) : $u_n = f(n)$. Hãy tìm số hạng u_k .

1 PHƯƠNG PHÁP.

Tự luận: Thay trực tiếp $n = k$ vào u_n .

MTCT: Dùng chức năng CALC:

Nhập: $f(x)$

Bấm r nhập $X = k$

Bấm = $\rightarrow$ Kết quả

2 BÀI TẬP TỰ LUẬN.

Câu 1: Cho dãy số (u_n) biết $u_n = \frac{1}{\sqrt{5}} \left[\frac{(1+\sqrt{5})^n}{2} - \frac{(1-\sqrt{5})^n}{2} \right]$. Tìm số hạng u_6 .

Câu 2: Cho dãy số (u_n) có số hạng tổng quát $u_n = \frac{1}{n+2} \cdot \frac{1}{84}$ là số hạng thứ mấy?

Bài toán 2: Cho dãy số (u_n) cho bởi $\begin{cases} u_1 = a \\ u_{n+1} = f(u_n) \end{cases}$. Hãy tìm số hạng u_k .

1 PHƯƠNG PHÁP.

Tự luận: Tính lần lượt $u_2; u_3; \dots; u_k$ bằng cách thế u_1 vào u_2 , thế u_2 vào u_3 , ..., thế u_{k-1} vào u_k .

MTCT: Cách lập quy trình bấm máy:

- Nhập giá trị của số hạng u_1 : $a =$

- Nhập biểu thức của $u_{n+1} = f(u_n)$

- Lặp dấu = lần thứ $k-1$ cho ra giá trị của số hạng u_k .

2 BÀI TẬP TỰ LUẬN.

Câu 3: Cho dãy số (u_n) biết $\begin{cases} u_1 = 1 \\ u_{n+1} = \frac{u_n}{u_n + 1} \end{cases}$. Tìm số hạng u_{10} .

Câu 4: Cho dãy số (u_n) được xác định như sau: $\begin{cases} u_1 = 1 \\ u_{n+1} = u_n + 2 \end{cases}$. Tìm số hạng u_{50} .

Bài toán 3: Cho dãy số (u_n) cho bởi $\begin{cases} u_1 = a, u_2 = b \\ u_{n+2} = c.u_{n+1} + d.u_n + e \end{cases}$. Hãy tìm số hạng u_k .

1 PHƯƠNG PHÁP.

Tự luận: Tính lần lượt $u_3; u_4; \dots; u_k$

u_{k-2}, u_k

-1 vào bằng cách thế u_1 , vào u_3 ; thế u_2, u_3

u_k . u_2

vào $u_4; \dots$; thế

MTCT: Cách lập quy trình bấm máy:

- Nhập $C = c.B + d.A + e : A = B : B = C$

- Bấm r nhập $B = b$, ấn =, nhập $A = a$ ấn =

- Lặp dấu = cho đến khi xuất hiện lần thứ $k - 2$ giá trị của C thì đó chính là giá trị của số hạng u_k .

BÀI TẬP TỰ LUẬN.

Câu 5: Cho dãy số (u_n) được xác định như sau: $\begin{cases} u_1 = 1; u_2 = 2 \\ u_{n+2} = 2u_{n+1} + 3u_n + 5 \end{cases}$. Tìm số hạng u_8 .

Bài toán 4: Cho dãy số (u_n) cho bởi $\begin{cases} u_1 = a \\ u_{n+1} = f(\{n, u_n\}) \end{cases}$. Trong đó $f(\{n, u\})$ là kí hiệu của biểu thức u tính theo u_n và n . Hãy tìm số hạng u_k .

PHƯƠNG PHÁP.

Tự luận: Tính lần lượt $u_2; u_3; \dots; u_k$ bằng cách thế $\{1, u_1\}$ vào u_2 ; thế $\{2, u_2\}$ vào u_3 ; ...; thế $\{k-1, u_{k-1}\}$ vào u_k .

MTCT: Cách lập quy trình bấm máy:

- Sử dụng 3 ô nhớ: $\boxed{A}$: chứa giá trị của n

$\boxed{B}$: chứa giá trị của u_n

$\boxed{C}$: chứa giá trị của u_{n+1}

- Lập công thức tính u_{n+1} thực hiện gán $\boxed{A} := \boxed{A} + 1$ và $\boxed{B} := \boxed{C}$ để tính số hạng tiếp theo của dãy

- Lập phím dấu $\boxed{=}$ cho đến khi giá trị của C xuất hiện lần thứ $k-1$ thì đó là giá trị của số hạng u_k .

BÀI TẬP TỰ LUẬN.

Câu 6: Cho dãy số (u_n) được xác định như sau: $\begin{cases} u_1 = 0 \\ u_n = n \end{cases}$. Tìm số hạng u_{11} .

Câu 7: Cho dãy số (u_n) được xác định bởi: $\begin{cases} u_1 = \frac{1}{2} \\ u_{n+1} = \frac{1}{n+1}(u_n + 1) \end{cases}$. Tìm số hạng u_{50} .

$$| \quad | u_{n+1} = u_n + 2n$$